

Oponentský posudek doktorandské práce

„Intrakraniální stenty v léčbě mozkových aneurymů“

MUDr. František Charvát

Doktorandská práce má 62 stran textu a dále přílohy: seznam publikací autora, 10 tabulek, 6 grafů a 18 obrázků.

Po formální stránce je práce členěna obvyklým způsobem, na teoretický úvod, cíl výzkumu, materiál a metodiku, výsledky, diskuzi a závěr a je uveden přehled 76 literárních citací.

MUDr. Charvát patří mezi naše přední neuroradiology, má velké zkušenosti s endovaskulární léčbou mozkových cévních patologií a této charakteristice odpovídá jeho předložená doktorandská práce. MUDr. Charvát předkládá soubor 336 pacientů, u kterých provedl 443 výkonů a ošetřil 358 aneurymů. Vlastní analýze bylo podrobeno celkem 46 pacientů, u kterých ošetřil 50 aneurymů pomocí 53 stentů. Autor nejprve popisuje vlastní problematiku subarachnoidálního krvácení u mozkových aneurymů (etiologie, patofyziologie, diagnostika, terapie) a uvádí závěry nejdůležitějších studií publikovaných na téma endovaskulární léčby mozkových aneurymů. Již z tohoto úvodu je patrný velký přehled o zmíněné problematice, který je na radiologa až neobvyklý. Přece jen se však nevyvaroval poněkud nekritického pohledu na studii The International Subarachnoid Aneurysm Trial (ISAT) která byla podrobena kritice zvláště neurochirurgickou obcí. Také MUDr. Charvát považuje tuto studii za jasný průkaz výhodnosti endovaskulárního řešení prasklých mozkových aneurymů, přestože tato studie prokázala tuto výhodu jen pro středně velká aneurymata s hezkým krčkem.

Ve vlastní výzkumné části autor velmi podrobně popisuje léčebné algoritmy u jednotlivých pacientů, které ukazují na značnou variabilitu možných endovaskulárních postupů. Autorovi slouží ke cti, že všechny tyto metody dokázal zařadit do svého armamentária.

Závěrem práce je, že stabilita aneurymů ošetřených pomocí stentů je dostatečně vysoká a že tohoto výsledku je možno dosáhnout s přijatelnou morbiditou a mortalitou. Dalším závěrem práce je, že tyto výkony jsou natolik speciální, že by měly být prováděny pouze v centrech s kvalitním neurochirurgickým a radiologickým zázemím.

Na závěr mám několik připomínek:

V teoretickém úvodu mi poněkud chybí absence historie léčby aneurymů v České republice, také pasáž o patofyziologii subarachnoidálního krvácení by mohla být poněkud obsáhlejší. Je sice pravdou, že práce se věnuje (jak je to u intervenčních neuroradiologů běžné) především technickým aspektům vyřazení aneurymu z oběhu, nicméně mohlo být více zdůrazněno, že onemocnění se jmenuje subarachnoidální krvácení, nikoliv aneurysma (to snad jen u neprasklých). Ve vlastní výzkumné části se pracuje s čísly a údaji, které jsou shromážděny do mnoha grafů a tabulek. Způsob provedení analýzy je však natolik složitý, že obsah uniká i pečlivému čtenáři. Metodicky se poněkud překrývá kapitola Materiál a metodika s kapitolou Výsledky.

Nakonec bych autorovi vytknul relativně četné překlepy a stylistické neobratnosti. Naopak obrazová dokumentace je velmi ilustrativní a přesvědčivá.

Závěrem bych chtěl konstatovat, že autor zvolil velmi aktuální téma, jeho zpracování je v českých podmínkách pionýrské a že disertační práce splnila sledovaný cíl. Práce je významná proto, že ukazuje na nové možnosti v léčbě někdy velmi obtížně řešitelných mozkových výdutí. Díky této práci se zlepšily výsledky péče o pacienty se SAK ne proto, že jsou lepší než při mikrochirurgické léčbě, ale hlavně proto, že umožňují léčbu také těch pacientů, u kterých není mikrochirurgická léčba vůbec možná.

Doporučuji proto, na základě úspěšné obhajoby, udělit MUDr. Charvátovi titul Ph.D.

Dvě otázky na autora:

- 1) Na rozdíl od klasického coilingu, kde může být problémem stabilita uzávěru, u stentů může být problémem restenóza. Jaký je postoj autora k této problematice?
- 2) Jsou coiling a stenting do budoucna jedinou možností jak endovaskulárně ošetřit mozkové aneuryzma? Neexistuje například možnost využití nanotechnologií v této oblasti?

Brno, 24.4.2006

Fakultní nemocnice Brno
Neurochirurgická klinika
Jihlavská 20, 625 00 Brno

Doc.MUDr.Martin Smrčka, Ph.D.
přednosta Neurochirurgické kliniky FN Brno

Vyřizuje: O. Pazderková, tel. 532 233 746